

Open Access – odstíny a nuance

PhDr. Jindra Planková, Ph.D.
Ústav informatiky FPF
Slezská univerzita v Opavě

Open Access

- OA – „zajištění **otevřeného a volného** přístupu k plným textům na veřejném internetu, dovolující uživatelům **číst, stáhnout, kopírovat, distribuovat, tisknout, vyhledávat** nebo **propojovat** plné texty článků, jejich **procházení** pro indexaci, **zaznamenání** ve formě **dat** v počítačových programech, nebo jejich užití pro jakýkoliv další zákonný účel, **bez finančních, právních** nebo **technických bariér**, kromě nedílného a neoddělitelného dosažení samotného přístupu k internetu“

Green OA

- Jednoduchá varianta k otevřenému přístupu
- Uložení ***preprintu*** nebo ***postprintu*** článku do otevřeného digitálního ***repozitáře***
- Vydavatel uzamyká konečnou verzi článku do systému
- Autor může učinit kroky k zajištění volné dostupnosti článku jinde
- Autorská verze článku – návaznost na politiku vydavatele, resp. poskytovatele finanční podpory na výzkum

Gold OA

- Základní nástroj vědecké komunikace – vědecký časopis
- Publikování vědeckých článků v odborných recenzovaných časopisech, s okamžitým otevřeným přístupem
- Vydavatel vytváří konečnou publikovanou formu článku, kterou poskytne volně k dispozici
- ***Ekonomický model*** OA – přenos financování vydávaných článků na stranu autorů

Hybrid OA

- Cesta otevřeného přístupu spojená s vydáváním ***hybridních časopisů***
- Dostupnost na základě předplatného a zároveň možnost pro autory zaplatit za otevřený přístup k vlastním článkům uživatelům i mimo daný okruh předplatitelů
- ***Zpřístupnění vybraných článků*** NE otevřeně přístupný časopis
- Přechod k budoucímu OA k vědeckým informacím?

*Open*DOAR

HowOpenIsIt?
OPEN ACCESS SPECTRUM
SPARC PLOS OASPA

OAS: a guide to understanding the core components of OA

Děkuji za pozornost!

PhDr. Jindra Planková, Ph.D.
jindra.plankova@fpf.slu.cz
+420-553-684-358

Ústav informatiky, FPF
Oddělení informační vědy
Slezská univerzita v Opavě

